

Nro. 3.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indült Bétsből, Kedden Januárius 8-ik napján
1805-ik éfztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é c s.

Galanthai Elzterházy Pál ifjú herceget, nagy méltóságú Elzterházy Miklós Ö Hercegsége nagyra született és valóságos Magyar vérrel bíró első szülött fiát nem régiben, most pedig az Erdélyi Fő Kormány Széknél Concipistaságot viselő Lofsonzti Gróf Báuffy Diencs, és a' Fels. Erdélyi Udvari Cancelláriánál lévő Concipista Galanthati Gróf Elzterházy Mihály Eő Nagyságokat, mind ditső őseiknek 's szüléiknek tündöklő virtusaikra, mind tulajdon szép talentomaikra 's érdemeikre nézve Cs. Kir. valóságos Kamarás Urakká tenni méltoztatott uralkodó Fels. Fejedelmünk kegyelmessen,

C

Az ennekelötte két héttel bé állott kemény téli idő naponként mind inkább inkább nevededik, úgy annyira, hogy minden nagyobb és kisebb folyóvizek, patakok 's álló tók vastag 's akármely nagy terhet meg bíró jeggel vonattattak bé. Töb- nire dél előtt 10 órától fogva, körül belől három óráig délután szép napfény mérsékli a' tél kemény- séget; hanem reggel és estére olly nagy mérték- ben van a' hideg, hogy a' farkas bőrben is meg futtattya az utzákon az embert, kiváltképen ha az allfél fúj. — Az éjjeli tsillagoknak el tűnések után vastag fehér zuzmarázzal vonattatnak bé a' házaknak külső héjazatjai, a' mellytől a' szép és meg vidító napfény sem szabadithattya meg azo- kat. — Az időnek ez a' járása az élő állatok- nak alkotmányában ugyan keves változást szokott okozni; hanem hogy a' földben lévő öfzi vetés- nek kedvező volna, a' mezzei gazdaságot értő em- berek tagadják, 's előre azt jövendölik, hogy ha a' szántó földeket jó vastag hó bé nem fedezi, 's az azokba vetett magot melegségével nem tap- lállya, középszerü sem lehet a' jövő nyári taka- rodás.

A' Bécs városi hóltakról irt jegyző könyv- szerént, ezen rezidentiának külső és belső városi- ban, az ispotályokat, és közönséges beteg házakat is ide szamlálván, az el múlt 1804-ik éftendő- ben mind öfzve 14055 ember hólt meg, tudniillik 3280 férfi — 's 3008 affzony személy, és 4010 férfi 's 3737 leány gyermek. Ezen meg hóltak közt 46-an 90—100, egy 100; három 102; egy 103; 's egy 104 éftendőket éltek e' világon. — Száraz betegségben 1735; tüdő rothadásban 1698; rothasztó hideglelesben 795; gutta ütésben 561.

tüdő-gyulladásban 413; belek gyulladásában 319; vér hasban 309; petétsben 86; himlőben 2; hydrophobiában, az az, meg veszett eből való mardosásban 1; szerentsétlen történet által 39 ember halálozott meg. — A' született 's meg kerezelt gyermekeknek 1863-ra, úgymint 5977 férfi, 's 5886 leány magzatokra ment a' számok — hól-tan 361-en születtek. — A' belső és külső váro-si templomokban 2467-en párosítottak öszve. Az elmúlt 1804-ik és 1803-ik ezten-dőknek egybe-hasonlításokból a' fül ki, hogy a' múlt 1804-ik ezten-dőben 350-nel kevesebb hólt meg; 341-el kevesebb született; és 271 párral kevesebb lépett házassági életre mint sem az azt meg előzőtt 1803-ik ezten-dőben.

Azon hat Laplandi szarvasok közzül (*Cervus Tarandus Linnæi*) melyeket a' Stokhol-mi Kir. udvarnál lévő Auszriai követ Gróf Ló-dron az Ő Felsőgek számokra szerzett és küldött, kettő szerentséfsen ide érkezett, a' többi a' leve-gőnek melegségét nem türhetvén, az útban meg döglött. Ama kettő minckutánna két hétig itt tartat-ván, az ide való Publicum figyelmetességét ma-gára vontá volna, a' Styriai havasok közzé kül-detett. — Ennek az igen sebes fútó állatnak, mind a' himnek, mind a' nőstyénnek előre hajló ágas bogas szarvai vannak és futasába mint az egymás-hoz vert tűz kövek úgy pattognak a' lábai tsont-jai, nyárban fa levéllel és tsemetével, télen pedig a' kösziklákon levő mohval él, mellyet a' leg na-gyobb hó alól is fél keres; vad természetűek, el-lenben ha meg szelidítettnek több hasznát lehet venni, mint a' szarvas marhának. — A' Laplan-di lakosok tehetségekhez képest 10, 15, 30, 50,

70, 100 sőt 200-at is tartanak, nyáron a' legelő mezőkre hajtyák, télen állalokra fogják, könnyű 's terhes szekerekbe is bé fogják, és a' középze-rü mertsőldre is el mennek rajtuk. Tejeknek, bo-röknek, idezeknek, tsontjoknak, kormósok, szar-voknak, izöröknek és jó izu hűvöknek hasznát le-het venni, ezen állat tejével úgy élnek a' Lantlan-dusok mint a' tehén tejjel, a' Lombol magoknak felső öllőzetet és ágyat, zsákot, tarót, 's több e' felét készitnek; az idegéből fonalat fonnak, vaiz-nat szőnek, 's vallag köteleket készitnek; szarvát, tsontjait vagy másféle portelakkal feltzerelik, vagy magok fel dolgozzák; izörökből nyereg terítőt, párnát, pokróczot csinálnak. -- Jó izu 's egéllé-ges húsát főzve és sütve eszik, melly bé főzve és meg fűllölve sok esztendőkig el áll.

Magyar Ország.

A' Peñi Kir. ~~Ország~~ Oskolában természeti Histo-riát, természeti Geographiát, mezey Gazdaságot 's Technologiát tanító közönséges Professor Monas-tori Apátúr Mitte rpacher Lajos úr mellé 400 forint esztendei fizetéssel egy Adjunctus Pro-fessort rezolválni méltoztatott Fels. Urunk. Ahoz-képest a' kik ezen tudományoknak tanítására ma-gokat alkalmasoknak tartják, a' jövő Martius napján tartatandó Concursusra, jelenyének meg-bé mutatván az Universitas Magistratullának a' ki-vántató tanúbizonyosság leveleket.

A' közelebb múlt posta napon, úgymint, e' folyó Januarius 4-ikén költ Nagy. Kurirnak 18-ik lapján, Kassai Püspök Méltos. Szabó An-drás Eö Nagyságának azon Püspökségbe a' múlt Decemb. 18-ik napján lett bé iktatást rövideden elő adtuk. Most már bővebb tudósítást vévén azon

tárgyról, mi is környüállásosan közöllyük Erd. Olvasóinkal.

Fenn tisztelet Püspök Eö Nagysága, Decemb. 17-ik napjának reggelén Hétke nevezetü jófzágából ki indulván ebédre Enyiczkére B. Mesko Jakab Eö Nagyságához ment, 's ott a' Tek. Abaujvármegyei Statusok és Rendek által tiszteletére küldetett deputatusoktól, kiknek Jászói Prépost Méltos. Z a z i o A n d r á s Eö Nagysága volt a' szószollójok, rangjához illendő módon meg tiszteletetett. — Valamint Püspök Eö Nagyságát úgy a' tiszteletére küldött deputatus urakat is fenn tisztelet B. Mesko Ur Eö Nagysága gazdagon meg vendéglette. — Ebéd után Enyiczkéről ki indulván, a' Kassai Kir. Sz. városnak deputatusai azon város határan nagy tisztelettel fogadták és a' városbeli harangoknak zugásai és ágyuknak durrogásai közt oda, 's ott lévő rezidentájiba be kísérték Püspök Ö Nagyságát. — Leg elsőben is az oda való Kir. Cameralis Administratió ment Ö Nagysága tiszteletére, azután Tekint. Abauj-Sáros és Zemplén Vármegyéknek köldötjei, ezek után az ott fekvő katonaságnak tisztelei Brigadiros Generalis Gróf Eszterházy Eö Nagysága vezérlése alatt; ezeket a' Kassai Kir. Akadémiának, Kassa, Eperjes, Lötse 's Bártfeld Sz. Kir. Városoknak deputatusai, végtére azon Megyebeli Fő és Vice Esperest Urak követték.

A' következett napon, úgymint Decemb. 18-ikán esett meg a' Püspökségbe való bé iktatás. Dél előtt kilentzedfél órakor már paradába állott a' város piatzán a' katonaság, azután egy fertály órával a' Püspöki palota előtt a' Papság meg jelenvén, a' kis templomig két forba állott. — Ki-

Jentz órákor a' fent tisztelt Püspök ö' Nagysága maga rezidentziájából ki indult, a' leg elöben is a' kis templomba ment, onnan pedig a' nagy templomba, a' hol elöben a' Te Deum Laudamus enékeltetett el, ennek végződésével egynehány bullák, és kiralyi parantsolatok olvashattak fel, azután nagy mise tartatott; véstére délután két órákor a' templomban volt úti fiendek a' Püspöki palotába villa mentek. Az ezen beiktatásra felgyülekezett úti fiendéyek négy táblánál vendégeltettek meg. — Lacte az egész várost ki völt világosítva

Bártfáról Decemb. 20-ik napján. 1804. Mi nállunk már két lab nyom magallagó hó borította bé a' föld izinét. — A' szavva márhónak az árra naponként alább alább izál, a' fagyó, gyertya, hús és bor öltzódik; ellenben az élet, a' bor, a' fa, a' borja, a' több e' felek drágának. (Baranya Vármegyében, a' mint onnan izják, a' tizta búzának köble, az az, két Pozsonyi mértőre hat rh. forinton, a' leg jobb veres borinak akója hasonlóképen hat forinton megyen.)

Német Ország.

A' Hefzen-Kallzeli Vál. Fejedelem Wilhelm a' tehén himlövel való bé öltának nagyobb ki terjesztése végett három fele jutalmat izirt azoknak az Orvos Doctoroknak és Seb orvosoknak, a' kik ezen folyó 1805-ik elztendőnek kezdetétől fogva annak végezetéig leg több gyermekeket öltanak bé azon Vál. Fejedelemségben. Az első és legnagyobb jutalom 100, a' második 60, a' harmadik 40 tallérből álló.

A' Hassziai Vál. Fejedelmi és Herczegi házak közt, a' Választó Fejedelemség által megval-

toztatott familiabeli dolgoknak elintezése végett, Darmstadtban egy Commissio dolgozik.

Hamburg városa bástyáinak és erősségeinek leontasában naponként 500 ember foglalatoskodik. Ezt pedig azért mivel az oda való Magistratus, hogy a' háborus időkben az ellenségnek ostromlásaitól mindenkor ment lehessen.

A' Bádoni Vál. Fejedelem a' Spanyol és Olasz Országokban kegyetlenkedő fárga hideg ellen, a' maga biróalmában a' szükséges rendelkezéseket meg tétette. Azon bölts intézetek, mellyek minden jól rendelt Országokban ezen ragadó mótely ellen tétetődnek, nyilván való tanúbizonyságai annak, hogy a' mi századunkban élő Kormányzések az illetén emberi nemzetet vesztegető nyavalyára nagy figyelmetességgel viseltetnek. — Hogyha az el múlt századokban ütötte volna ki magát a' fárga hideg, talán egész Európában ki terjedett volna épen úgy, mint a' 9-ik században a' himlő, és a' 16-ikban a' Frantzia nyavalya. — A' himlő, az el múlt századnak 2-ik felében, és a' jelenvalóban tétetődött hasznos intézetek, nevezetellen pedig a' tehát himlővel való bé óltás által csak nem egészen ki irtódott Európából.

A s c h a f f e n b u r g b ó l Decemb. 24-ik napján. A' mi kedves Val. Fejedelmünk, a' Birodalombeli fő Cancellarius Parisban, a' Fr. külső dolgokra ügyelő miniszternek Talleyrandnak palotájában lakik. — Dél előtt a' Sz. Pápával, a' Fr. egyházi dolgokra ügyelő miniszter Portalissal, a' Fr. Ersekekkel, és az Olasz Orzági Kárdinalisokkal dolgozik, dél után egy órától háromig botsátja azon Izemélyeket maga eleibe, a' kik látogatására men-

ni kívánanak — az után 3 órákor ebédel, igen fényes asztala van, a' mellyhez minden nap 15 személy ül. — Orizetére egy kapitány, 18 közember és egy dobos van rendeltetve, mindenkor egy lovász mester és egy hat lovas hintó van kézen szolgálatjára.

Olasz Ország.

Nápolyból Decemb. 12-ik napján. Az itt síjokban fel állott Jézus Szerzetét a' Felső Király adakozósága oly állapotba helyezettte, hogy már több társakat is fel lehet azon rendbe venni. — Ezen Kir. rezidentziában ismét három házat ajándékozott annak a' Felső, és mivel sok városokból esedező levelek jönnek az eránt az udvarhoz, hogy azokba is szabad legyen Jézus Szerzetbeli Papokat bé vinni, rövid idő múlva mind Nápoly, mind Sicilia Országokban ki fog ezen Szerzetes Rend terjedni. — Itten 1000 Demélyből áll már ez a' Társaság, mellynek egy része Palermóba menni szándékozik, hogy ott is Collegiumot állthassanak fel magoknak. — Az itt lévő Noviciusoknak, avagy a' Jézus Szerzetébe állott ifjaknak már is 25-re megyen a' számok. — Igen épületes volt azon kilenczed napi áhétatosság, a' mellyet ezen Szerzetes Rend a' Xaverius Sz. Ferencz tisztelete végett tartott, 's a' mellyre, a' midőn P. M o z z i predikált, seregenként mentenek az ide való lakosok s. a. t.

A' Nápoly Országban lévő Francia hadi nép mind közelebb közelebb vonódik Nápoly városához, és a' mint a' körülállások mutatták, abba is be fognak menni.

A' Hetruriai Orzági Status és Financialis volt ministert Marquis S a l v i a t i t (nem Salva-

ticot, a' mint máz alkálmatoſſággal irtuk), a' ki ezen hivatalyától, a' Madritti Kir. udvarintézetjeire meg foſztatott, Kir. fő lovász Mellernek tette a' Királyné.

Frantzia Ország.

A' Párisi Nemzeti Inſtitutum, az az, Tudós Társaság a' meg halálozott halhatatlan emlékeztü Klopſtock helyébe a' Német Birodalom fő Cancellariusát, 's egyzersmind Papi Vál. Fejedelmet, a' tudós Dálberget választotta külföldi rendes tagjává.

A' Párisi Protellans Conſistoriumnak előülője, 's egyzersmind az ott lévő Reformat. Gyülekezetnek első Predikátora azon szép Deák verseket, mellyeket ő a' Náoleon Császár koronazásának alkálmatoſſágára irt és nyomtatásban is ki adott, VII Pius Sz. Pápanak következő Deák versekkel küldötte meg.

*Pontifici, triplex surgit cui fronte corona,
Aemula quem Italicae, Gallica terra colit,
Et Christi venerator ego, Christique sacerdos.
Cuique idem in cunctos pectore spirat
amor,
Inſuetum haec mitto possint quae carmina cul-
tum*

Testari, tanto pignora digna viro.

az az:

Szentséges Pápa! kinek fejét hármass korona ékesíti, a' kit Francia és Olasz Országok egyenlőképen tisztelnek, a' kit minden nemzetek szeretnek, a' kit én is mint keresztény ember és a' Kristus papja mélységesen tisztelek, fogadja el Szentséged ezen szokatlan tiszteletemet, 's méltóztasson azt úgy nézni, mint az

*én leg alázatosabb köteleffégennek valóra-
zálogat.*

A' Frantzia Országi Püspökök korral, a' Fr. revolutio alatt, heten tettek le a' constitutionali, avagy polgári hitet, a' mellynel fogva a' Római szent Székttől való függéstől lemondottak. Mű Párisban lévén a' Sz. Pápa azt kívánta, hogy azon esküvéseket vonnyak vissza, vissza kívántak Sa-
rine Stralzburgi Püspökök kivál, mellyre nézve a' Császár koronázására nem is volt némi Pápa-
ba menni szabad. —

Párisból 1 Decemb. ugyan nappán, Francia Marfal Múrat Napoleon Császár fogva, ex Pa-
ris városának Gubernatorja bizonyos érteben va-
lamelley nagy Ármádiát fog commandozni. — Mi-
helyt a' Spanyolok és Anglusok közleendő habo-
rú officialis levelekben ki adódnak, azonnal egy nagy
Fr. Ármádia / fogr Spanyol Országba/ marozni,
mellynek mind a' Gibraltár váranak ostromlásá-
ban, mind a' Spanyol hadakozó hajókon nagy hátrá-
nát lehet venni. — Az Angliai közönsegek ismét
levelek (igy szólunk továbbá a' Párisi Zavarások)
azt hirdetik, hogy rövid idő múlva olly újat
fogunk hallani, mellyen az ember félé megvesz-
dül. Mi, ugy mondunk a' Párisi Zavar-
nalillák, tsendellen el várjuk azon ritka upá-
got, és részünkről mostanában egyebet nem vá-
tunk, hanem hogy Spanyol, Nipoly, Estrázia és
Portugallia Országok fokaig neutralizok nem ma-
raghatnak, hanem vagy a' Francziák', vagy
az Anglusok részére kell azoknak állani.

Nagy Britannia.

A' Pétersburgi Csász. udvarnak nállunk lévő
követje (igy szólunk a' 10-ik Decembéri Londoni

levelek) gyakorta conferentiát tart Pitt h és Lord Harrowby minillerjeinkel, 's mindayájan nagy bizodalommal vagyunk az eránt, hogy a' jövő tavaszig a' Pétersburgi Csász. udvarral, 's a' több északi Hatalmasságokkal szorosabb szövetségbe fogunk lépni. — A' Maratták Fejedelmének Holkárnak meg győzettetése által a' Ganges folyóvizen innen fekvő Indostan nevű fél szigetnek, melly a' hatalmas Nagy Mogol roppant birodalmához tartozott emekelőtte, uraivá lettünk. Tsaknem minden ott lakó népek, mellyeknek mind öszve 36 millió főre megyen a' népességek, a' napkeleti Indiai kereskedő Társaságnak vagy jobbágyai, vagy adófizetői. — Lord Wellesley oda való kormányozónk talán meg is támadta eddig Batáviát, a' mellynek ekkorig való meg hódoltatásában, a' Marattakkal való hadakozása néki leg nagyobb akadályára volt. — A' Reunion és Isle de France napkeleti Indiai Frantzia coloniáknak meg hódoltatásokról, a' mellyekben számos katona őrizet fekszik, gondolkoznunk sem lehet. — Az oda való Frantzia zsákmányozó hajók a' napkeleti Indiai vizekben sok károkat okoznak a' mi kereskedő hajóinknak. — A' Linois Fr. Admirális eskaderjéről regtől fogva semmit sem hallunk.

Jegyzés. Marattáknak, vagy Murattáknak neveztetnek a' Ganges folyó vizen innen fekvő fél szigetnek igen vad lakosi, a' kik jó hajósok, de egyszersmind híres haramják lévén, a' Nagy Mogol birodalmába gyakran bérontnak, és sok kárt okoznak. — Mogol (Mogolis Imperium) a' leg hagyobb Ország Ásiában, melly napnyugotra Persiával:

északra a' nagy Tatar Országgal; nap
keletre a' Ganges folyóvizen innen feks.
fél szigettel; délre arval, s a' Bengálai tenger
öblevel, Cambayával és Indiával határos. Föld
je mindenütt igen termékeny, a' hová mind. Asiá
ból mind Európából sok kereskedők járnak. —
Lakosai rész szerint fekete sárgák, rész sze
rűnt fejelek; ezek Mahometánusok, amazók
pedig Pogányok, imitt amott Európai Ke
resztények és Zsidók is laknak. — Uralko
dó fejedelmek Nagy Mogolnak neveztet
tik azért, mivel egész Asiában ő a' leg ha
talmasabb s leg gazdagabb uralkodó, és so
hol sem találhatik Asiában annyi arany,
ezüst, betses kő, és jó gyöngy annyi, mint az
ő birodalmában.

Londonból Decemb. 12-ik napján. A'
jövő Januariusnak 15-ik napján bizonyosan össze
fog a' Parlamentum gyűlteni. Még előre jól tud
juk, hogy Pith financialis minifter a' Francziák
és Spanyolok ellen való hadakozásnak egész erővel
leendő folytatására újabb adó nemét akár az Or
szágban fel állítani, mellyet csak azokra a' porté
kakra vettet, a' mellyek az Országhól ki vitetődnek,
és a' mellyek nélkül Európának száraz birodalmai
el nem lehetnek, a' minémük a' kaffé, a' nád
méz, az Indiai fűszerfűszámok, és fok nevezetesebb
gyógyító szerek. — A' napnyugoti Indiában, múlt
SeptéMBER kezdetében völt tengeri szélveszek N.
Britanniának nem kárára hanem inkább szerentsé
jére szolgál, mivel annál drágabban fogja mások
nak azon világ részének terméseit el adni.

A' Spanyol Országgal való háborúnak közön
séges ki hirdetése a' Madridban völt Anglus kö

vetnek Frere nek Londonba való vissza mentelég meg nem fog esni, a' ki minden szempillantásban haza váratik. — Erről a' tárgyról egy 8-ik Decembéri Londoni Zsurnálban ezeket olvassuk: „November 6-ik napján esett, úgymond, a' Madritti Kormányzéseknek tudtára, hogy az Indiából haza felé evező gazdag Spanyol hajókat, October 8-ik napján az Anglus zsákmányozó hajók el rablották. — Még azon a' napon is conferentiát tartott Frere úr a' mi követ ministerünk de la Pace Spanyol Orzági első minifterrel, mellyben ez maga is helybe hagyta Anglia fel tételit, és abban is meg-egyezett, hogy a' Londonban lévő Spanyol követ miniftertől Madrittba küldött kurirnak haza érkezéséig semmi hadi készületek ne tétetődjenek. — Hanein a' következő napon, úgymint, Novemb. 7-ikének estjén egy kurir érkezvén Párisból Madritba az ott lévő Fr. követhöz Vaudreuilhez, ez másnap mingyárt egy Jegyzélt adott be a' nevezett Spanyol minifternek. — November 8-ik napján ujobban conferentiát tartott herczeg de la Pace Sp. minifter Frere követünkkel, a' mellyben az elsőbb az Ura nevében az Anglusok által el foglaltatott Spanyol hajókért, és a' rajtok esett gyalázatra nézve a' Londoni Kir. udvartól tellyes elégtételt kívánt, ellenkező esetre annak hadat izent. Novemb. 9-kén ismét a' nevezett Spanyol minifterhez ment Frere úr, de ekkor is tsak oly választ vehetett tőle, mint az előtt való napon; mellyre nézve a' következő napon szabad utazásra való passus levelet kívánt magának adatni, melly Nov. 11-ikén meg is küldetett nékis. A' Madritti Kir. udvarban azon

Francia ministerialis jezyzés oltotta ezen változást, mellyben 24 óra engedődött annak arra, hogy vagy az Angliával, vagy a' Francziákkal való háborúra határozza meg magát. Ezek a' kedvetlen körülmények, a' mint neki képzelheti, a' Madritti leveleknek foglalatjok szerént, nem kevés érzékenységet indítottak a' Spanyol királyban és ministeriumban.

Londomból Decemb. 3-ik napján. Bizonyos tudósított vettünk Berlinből mi az eránt, hogy az oda való Kir. udvar a' Pétersburgi és Párisi Császári udvarok közt való barátságatlanságnak, maga közbenvetése által véget vethessen.

Spanyol Ország.

Ebben a' Monarchiában, minden elztendőben az ősz kezdetével számláltatik fel az Ország népessége. Az ezen elztendőbeli számlálás szerént 12 hónapok elforgása alatt, a' nyavalyák, a' föld indulások, és az éhhalás egy millió embert temetek a' föld alá; következésképen ezen Ország népességének egy tized része veszett el a' múlt 1804-ik elztendőben.

A' Madrirtban lévő Anglusok még eddig ugyan semmi bajt nem láttak, 's ott tsendességben laktak: mindazáltal mihelyt az Anglia ellen való háború ki-hirdettetik, azonnal ö nékies ki kell Spanyol Országból költözni. Kadixba ez eránt már parantsolat ment, és az ott találtott Anglusok vissza is mentek hazájokba.

Kadixból Dec. 3-ik napján. A' tengeren átszelkedő Anglusok, minden hajóinkat, a' mellyek

szemek eleibe kerülnek, el rabolják, és vagy Gibraltárba, vagy Máltába küldik. A' mi kikötő helyünk előtt Anglus Admiral Orde vigyáz a' vezérlése alattlévő eskáderrel, a' ki éjelenként apró hajókat küldöz a' mi kikötő helyünkbe annak megkémlelésére, mitsoda készületek tétetődjenek abba. Tegnap szemünk láttára hat olly hajóinkat rablották el kikötő helyünk előtt, mellyek Amérikából fok oda való termésekkel, és másfél millio liverrel meg terhelve kikötő helyünkbe bé evezni akartak. — Még a' neutralis hajókat is meg visgállyák. — A' már bé állott téli hideg idő az itt uralkodott gonosz nyavalyának a' mérgétjó formán meg erőtlenitette.

Orosz Birodalom.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Orosz herczeg Zizianow az Orosz Birodalom ellen fel támadt nyughatatlan Persáknak meg zabolázója, Tiflisbe Georgiának fő városába nagy győzedelmi pompával tért vissza. — Krimiának Fekete Tengerre fekvő városa Odesza mellett, a' múlt October 12-ik napját követett éjjel támadt tengeri szélveszek közt két nagy Orosz hajó, 4 szállító hajó, és 22 bárka süllyedtek el. Az azokon vólt emberek, ki vévén azon 60 Bulgarufokat, a' kik egy hajón Konstantinápolyból Odeszába akartak evezni, ha mind nagy nehezen is, a' veszedelemből ki menekettek.

A' nem régiben meg halálozott nagy kintsű, Woladinikof nevezetű Pétersburgi lakosnak a' fia, a' tsupa márvány kőből epitetendő Izsák templomára három millio rubelt szánt és ígért,

mellynél szebb, fényesebb, de költségesebb templom egész Európában nem lelzen.

Az Orosz Birodalombeli Protestánsoknak kedvéért két vagy három elzúzóval emnekelötte Lieflandiában fel állitatott Dorpati Fő Oskola, azon kevés idő alatt is nagy tökéletességre ment. Az oda Német Országból nagy fizetéssel hivatott Professzorok, a' kik hazájokban is nagy hírt 's nevet szerzettenek önön magoknak rész szerént tudós írásaik, rész szerént az ifjuság tanításában való alkalmas voltok által, mind szorgalmatos ságok, mind épületes társalkodások által nagy díszére szolgálnak az Orosz Birodalomnak, és az ezek költsöknek pallérozásában is igen nagy eszközök. Ennekelötte való elzúzóokban azok a' Lieflandiai, Kurlandiai, és Esthlandiai nemes ifjak, a' kik a' felsőbb tudományoknak tanulása és magok pallérozások végett a' Német Országi Univerzitásokra jártanak; 's jövedelmeiknek nagy részét ott költötték vala el, most a' Dorpati Fő Oskolába mennek, 's onnan terjesztik ki az esméretnek és pallérozotságnak meg betsülhetetlen magvát. — Ezen Univerzitás Bibliothekájának fel állítására a' tudományokat igen szerető, 's elömeneteleníteni igyekező Orosz Császár I. Sándor 30000 rubelt ajándékozott, a' melly summából Német Országban egynéhány ritka és tudós munkákból álló magános bibliothékák vétetödték. Ezeknek szaporításokra 3000 rubel van rendeltetve elzúzóként.

D. D. S.